Region Stockholm

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

SÄRSKILT UTTALANDE
2021-02-17

Ärende 5
VKN 2021-0016

Yttrande över remiss av EU-kommissionens meddelande om en läkemedelsstrategi för Europa

Socialdemokraterna instämmer i stort i förvaltningens förslag till svar angående EU:s läkemedelsstrategi men vill samtidigt understryka några delar. Strategin handlar framförallt om gemensamma regler och ramverk för upphandling och strategisk inriktning för läkemedelstillgången i Europa, men saknar delar som handlar om hur tillgången de facto ska säkras i tider av kris eller för sällsynta diagnoser. Det behöver finnas incitament för marknaden genom krav eller offentlig medfinansiering att producera och beforska även de läkemedel som inte tillhör de mest efterfrågade.

Covid-19-pandemin har visat hur snabbt marknaden kan ställa om när det finns en stark efterfrågan och en ekonomisk garant för produktion, i form av staten. Den har samtidigt visat hur sårbart det är att helt förlita sig på globala produktionskedjor för läkemedelstillgång och medicinsk utrustning. Det är bra och nödvändigt att EU tar ett större gemensamt ansvar för detta, främst genom EMA som pekas ut i denna strategi. Lärdomen på såväl europeisk som nationell nivå måste dock vara att det behöver finnas en större materiell beredskap ”in house”. För regionens del handlar det om att upprätta beredskapslager och stimulera till bred forskning som utgör grunden för hur framtida läkemedel ska kunna framtas.

Det är inte bara en fråga om konkurrensmässighet utan även om hur läkemedelsförsörjningen ska styras utifrån en just-in-case-filosofi snarare än en just-in-time-filosofi. Socialdemokraterna ser det som en brist i strategin och i regionens hantering av beredskapsfrågorna generellt. Det krävs en aktiv politisk styrning och i vissa delar egenproduktion och lagring för att garantera medborgarna bästa möjliga vård.